

واحد هماهنگی تئاتر استان‌ها

اداره کل هنرهای نمایشی که از دوره مدیریت علی منتظری، توجه جدی به تئاتر شهرستان‌ها را - با تأسیس انجمن‌های نمایش در سراسر کشور - در اولویت خط مشی برنامه‌های خود قرار داده بود در زمان مدیریت حسین پارسایی نیز با هدف حمایت و نظارت بر تئاتر شهرستان‌ها، دور تازه فعالیتش را آغاز کرد.

تأسیس دبیرخانه دائمی تئاتر در مراکز استان‌ها، انحلال انجمن نمایش و جایگزین شدن انجمن هنرهای نمایشی و راه‌اندازی شعب آن در سراسر کشور، اجرایی کردن طرح چهار فصل تئاتر و ... از مهمترین اقدامات اداره کل هنرهای نمایشی در جهت تقویت تئاتر استان‌ها محسوب می‌شود.

مدیریت واحد هماهنگی تئاتر استان‌ها از آخرین روزهای آبان سال ۱۳۸۴ به محمد حیدری و از شش ماهه دوم سال ۸۷ به مهدی حاجیان سپرده شد.

اداره کل هنرهای نمایشی که از دوره مدیریت علی منتظری، توجه جدی به تئاتر شهرستان‌ها را - با تأسیس انجمن‌های نمایش در سراسر کشور - در اولویت خط مشی برنامه‌های خود قرار داده بود در زمان مدیریت حسین پارسایی نیز با هدف حمایت و نظارت بر تئاتر شهرستان‌ها، دور تازه فعالیتش را آغاز کرد.

تأسیس دبیرخانه دائمی تئاتر در مراکز استان‌ها، انحلال انجمن نمایش و جایگزین شدن انجمن هنرهای نمایشی و راه‌اندازی شعب آن در سراسر کشور، اجرایی کردن طرح چهار فصل تئاتر و ... از مهمترین اقدامات اداره کل هنرهای نمایشی در جهت تقویت تئاتر استان‌ها محسوب می‌شود.

مدیریت واحد هماهنگی تئاتر استان‌ها از آخرین روزهای آبان سال ۱۳۸۴ به محمد حیدری و از شش ماهه دوم سال ۸۷ به مهدی حاجیان سپرده شد.

اهداف:

- ۱ - تعیین و ارتقای جایگاه تئاتر در سطح استان‌ها
- ۲ - نظارت بر تئاتر شهرستان‌ها
- ۳ - حمایت از تولید و اجرای نمایش در انجمن هنرهای نمایشی سراسر کشور
- ۴ - نظارت بر اجرای قوانین اجرایی معاونت هنری در سطح استان‌ها
- ۵ - تلاش جهت ایجاد مجامع صنفی تئاتر
- ۶ - ایجاد هماهنگی میان فعالیت گروه‌های نمایشی
- ۷ - توجه به امر آموزش تئاتر در سطح استان‌های کشور

شرح وظایف:

- ۱ - پیگیری، تصویب و نظارت بر اجرای هماهنگ آیین‌نامه‌ها، قوانین و ضوابط حمایتی مورد تأیید حوزه معاونت هنری درباره تمامی هنرمندان دست‌اندرکار هنرهای نمایشی در سراسر کشور
- ۲ - ایجاد ارتباط برای رفع مشکلات و تنگناهای موجود گروه‌های نمایشی در استان‌ها و نقاط محروم کشور با اداره کل هنرهای نمایشی
- ۳ - تلاش و ایجاد زمینه برای تشکیل و توسعه مراکز و مجامع صنفی و تخصصی هنرمندان تئاتر و گروه‌های آزاد نمایشی در سراسر کشور بر اساس برنامه‌های تدوین شده
- ۴ - فراهم کردن زمینه‌های حقوقی، اقتصادی و اجتماعی لازم برای ایجاد و گسترش کار مراکز یاد شده
- ۵ - پیشنهاد ایجاد تسهیلات قانونی لازم، جهت تولید و ورود امکانات و ابزار مربوط به هنرهای نمایشی و توزیع و واگذاری آن به مراکز هنرهای نمایشی

و گروه‌های آزاد نمایشی در سراسر کشور

۶ - فراهم کردن زمینه آموزش هنرهای نمایشی از طریق برگزاری دوره‌ها و کلاس‌های آموزشی در استان‌های کشور و کشف استعدادها بالقوه در این زمینه بر اساس برنامه‌های تدوین شده

۷ - توزیع نشریات و مواد صوتی و تصویری آموزش تئاتر و سایر هنرهای نمایشی

۸ - تلاش برای تبادل آثار و اطلاعات میان گروه‌های نمایشی استان‌های مختلف کشور

۹ - ایجاد هماهنگی میان فعالیت گروه‌های نمایشی در جهت رشد و توسعه این هنر در نقاط محروم

۱۰ - برگزاری جشنواره‌های مناطق در استان‌های کشور بر اساس برنامه‌های تدوین شده

۱۱ - تداوم حرکت به سمت تعیین جایگاه شایسته تئاتر شهرستان بر اساس برنامه‌های تدوین شده

۱۲ - انجام بررسی‌های لازم و پیشنهاد تشکیل انجمن هنرهای نمایشی کشور که بستر مناسبی برای جریان سالم و بارور شدن هنرهای نمایشی متعهد است.

۱۳ - انجام سایر امور ارجاعی مربوط به پست

❑ پیش‌نویس آپین‌نامه اجرایی فنان‌پران در شهرستان‌ها

اهمیت اجرای تئاتر در شهرستان‌ها اگر بیشتر از تهران نباشد، کمتر از آن نیست، زیرا یکی از روش‌های گسترش تئاتر در کشور، اجرای آن در شهرهای مختلف است. حضور استعدادها بالقوه و کشف و شناسایی، هدایت و حمایت صحیح آنان می‌تواند گستره تئاتر کشور را عینی‌تر کند.

شورای راهبردی تئاتر کشور در چهار نشستی که با حضور مدیر امور استان‌های مرکز هنرهای نمایشی برگزار شد، با بررسی مسائل و مشکلات تئاتر شهرستان‌ها، با توجه به وضع موجود، تصمیمات زیر را اتخاذ کرد که پس از تصویب شورا به رئیس محترم اداره کل هنرهای نمایشی ارائه شد تا مقدمات اجرایی شدن آن از سال ۱۳۸۶ فراهم شود.

* الف: تولید تئاتر توسط کارگردانان حرفه‌ای اعزامی از تهران در شهرستان‌ها

- انتخاب پنج منطقه کشور برای تولید تئاتر با استفاده از نیروهای منطقه

- این انتخاب لزوماً باید بر اساس ظرفیت‌ها و توانایی‌های تئاتری هر منطقه باشد.

- در مرحله اول پنج کارگردان انتخاب خواهد شد.

- این افراد بر اساس اولویت‌بندی امور استان‌ها به شهرستان‌های مورد نظر سفر می‌کنند، سپس بر مبنای ارزیابی از شرایط و امکانات، برنامه‌ریزی جهت تولید نمایش آغاز می‌شود.

- بر مبنای این ارزیابی متنی توسط کارگردان برای اجرا در آن شهرستان پیشنهاد می‌شود. متن بهتر است ایرانی باشد.

- بر مبنای این برنامه با هدف تولید نمایش تأمین اعتبار شده و با کارگردان‌ها قرارداد بسته می‌شود.

- تمامی مراحل کار با هماهنگی ناظر کیفی و ناظر مالی انجمن نمایش مرکز صورت می‌گیرد.

- بعد از عقد قرارداد، کار کارگردان با نیروهای شهرستان مورد نظر برای تولید نمایش آغاز می‌شود.

- در طول اجرای پروژه، روند شکل‌گیری آن و موانع و پیشرفت کار طی گزارشی به انجمن هنرهای نمایشی مرکز ارائه می‌شود.

- در طول دوران تمرین توسط کارگردان و احیاناً یکی دو نفر نیروهای همکار، می‌توان کارگاه‌های فشرده آموزشی در محل تشکیل داد.

- بر مبنای قرارداد، نمایش پس از آماده شدن در مکان مورد توافق به مدت ۴۵ شب پیاپی به صحنه می‌رود.

- درآمد حاصل از اجرای نمایش توسط نماینده کارفرما به حساب کارفرما واریز می‌شود.

- پیش از اجرای نمایش اطلاع‌رسانی و تبلیغات صورت گیرد.

- در صورت فراهم شدن شرایط پس از پایان ۴۵ شب اجرا، این اجراها به صورت چرخشی هر کدام به مدت یک هفته تا ۱۰ روز در شهرهای دیگر اجرا شود و این جایگزینی آنقدر ادامه یابد تا دوباره هر نمایش به مقصد بازگردد.

- یک پوستر واحد برای هر پنج اجرا با مشخصات متفاوت چاپ شود. علاوه بر آن برای هر مورد یک بروشور و پوستر جدا چاپ شود.

- یک کاتالوگ ویژه برای این پنج اجرا چاپ شود.

- در جشنواره فجر سال آینده این پنج نمایش در یک بخش مستقل به صحنه برود.

- در صورت امکان و فراهم بودن شرایط و موضوع در تبادلات فرهنگی و تاثیری بین کشورها، این پنج نمایش در خارج از کشور اجرا داشته باشند.

- در صورت مطلوب بودن نمایش و شرایط اجرا، هر اثر می‌تواند به شکل طولانی‌مدت با حمایت مرکز و تخصیص بودجه گیشه، اجرای خود در شهرهای مختلف را نامحدود ادامه دهد.

- اگر این تجربه در سال ۸۶ جواب داد، به شکل کارشناسی شده در سال‌های آتی ادامه یابد و حتی دامنه آن گسترش یابد.

- سعی خواهد شد تا در شهرستان‌هایی که امکان ضبط تلویزیونی فراهم

است، با مشارکت مراکز صدا و سیما نسبت به اختصاص برنامه و پخش آن برای تقویت بنیه تئاتری هر شهرستان کار شود.

بدیهی است چنانچه شرایط منطبق با این آیین‌نامه در تولید نمایش‌ها و روند گزارش آن در شهرستان‌ها مورد توجه مرکز قرار گیرد، می‌تواند از تقدیر ویژه برخوردار شود.

* ب: تولید تئاتر در شهرستان‌ها با حمایت اداره کل هنرهای نمایشی و انجمن هنرهای نمایشی مرکز

- تخصیص اعتبار به انجمن‌های نمایشی شهرستان‌ها برای تولید و اجرای عمومی تئاتر در همان شهر

- تخصیص‌های مالی بر اساس توانایی‌های بالقوه هنرمندان تئاتر هر شهر خواهد بود.

- در شهرهایی که ادارات ارشاد با اداره کل هنرهای نمایشی، انجمن هنرهای نمایشی و هنرمندان تئاتر تعامل بهتری داشته باشند، اداره کل هنرهای نمایشی حمایت‌های ویژه‌ای را در نظر بگیرد.

- در تولید تئاتر شهرستان‌ها اولویت با نمایش‌هایی است که بر فرهنگ بومی و استفاده درست و هنرمندانه از آنها تأکید شده باشد.

- گروه‌های شهرستانی که به طور درست و مداوم اقدام به تولید و به روی صحنه بردن نمایش می‌کنند از حمایت تبلیغاتی اداره کل هنرهای نمایشی

در سطح ملی برخوردار می‌شوند.

- تئاترهایی که مورد استقبال قرار بگیرند با حمایت اداره کل هنرهای نمایشی و انجمن هنرهای نمایشی مرکز در شهرهای دیگر نیز به روی صحنه خواهند رفت.

این آیین‌نامه درصدد است در این بخش از پیشنهاد و برنامه برای توسعه و رسیدن به تئاتری با هویت ملی به موفقیت‌هایی دست یابد.

□ آیین‌نامه شماره ۱:

برگزاری جشنواره‌های منطقه‌ای تئاتر در کشور

مقدمه:

اگر جشنواره تئاتر را جشن سالیانه تولید و پویایی هنر تئاتر در استان، منطقه، یا در کشور بدانیم، پس باید برپایی این جشن واقعاً برآیند تولید تئاتر و استمرار فعالیت‌های نمایشی مناطق کشور باشد. (منظور از تولید، آماده‌سازی یک تئاتر جهت نمایش عمومی آن است). حال اگر به هر دلیلی در یک استان یا شهر تئاتر تولید نمی‌شود، خود به خود برگزاری جشنواره در آنجا نیز منتفی خواهد بود. اگر مردم یک سامان تماشاخانه ندارند، یا

حدود جغرافیایی استان‌ها مشخص خواهند شد، یعنی برای ۳۰ استان کشور، شش جشنواره منطقه‌ای پیش‌بینی می‌شود.

نحوه حضور در جشنواره

چون طبق این طرح جشنواره تئاتر استان‌ها برگزار نخواهد شد، هنرمندان تئاتر شهرستانی محدودیت زمانی بازخوانی و بازبینی به شکل سال‌های گذشته جشنواره‌ها را ندارند و تمامی آنها می‌توانند در طول سال، متون نمایش‌هایی که قصد اجرای عمومی آنها را دارند، به شورای نظارت و صدور پروانه نمایش شهرستان یا استان ارائه داده و پس از طی مراحل بازخوانی و بازبینی، مجوز اجرای عمومی (برابر مقررات شورای عالی انقلاب فرهنگی کشور) دریافت کنند. اما مهلت ارائه تقاضانامه حضور در جشنواره منطقه‌ای و راهیابی به جشنواره فجر تا پایان آذرماه ۱۳۸۵ است و گروه‌های نمایشی هر استان با توجه به زمان برگزاری جشنواره منطقه‌ای که استان آنها در آن منطقه قرار می‌گیرد، می‌توانند تا یک ماه قبل از برگزاری جشنواره منطقه‌ای درخواست خود را ارائه دهند. بدین صورت هر گروه نمایشی که اجرای عمومی خود را در شهرستان مربوطه (بیش از پنج شب اجرا) به انجام رسانده باشد، به پیوست نامه تأیید اجرای عمومی از اداره شهرستان یا ادارات کل (در مورد اجرای نمایش در دانشگاه‌ها تأییدیه اجرای بیش از پنج شب توسط معاونت دانشجویی فرهنگی دانشگاه الزامی خواهد بود). می‌تواند تقاضانامه کتبی جهت شرکت در جشنواره منطقه‌ای را به دبیرخانه دائمی جشنواره

تراژدی مکتب برنده ۳ جایزه از جشنواره منطقه ۵ کشور (یزد)

دارند و برای تماشای تئاتر از آن استفاده نمی‌شود، برگزاری سالیانه جشنواره یا جشنواره‌های تئاتر با هزینه‌های گزاف و به شکل تشریفاتی، تأثیری در بهبود کیفی آثار و کثرت تولیدات مطلوب نخواهد داشت. در سال‌های اخیر بر اثر تکرار و کلیشه‌های رایج برگزاری جشنواره‌ها، انگیزه‌های اصلی آن برای برگزارکنندگان و شرکت‌کنندگان نیز از بین رفته است و حتی در بسیاری از موارد با آن به صورت «یک رفع تکلیف» برخورد شده است.

بنابراین جهت هدفمند شدن جشنواره‌ها و ارائه یک رویه صحیح برای تئاتر استان‌ها و نیز ایجاد تئاتر حرفه‌ای و استمرار اجراهای عمومی در شهرستان‌ها و شکستن قالب کلیشه‌ای و سنتی فعالیت‌های تئاتر، این طرح به صورت یک تعریف ارائه می‌شود که با تدوین آیین‌نامه جشنواره، قابل اجرا خواهد بود. * توضیح اینکه آیین‌نامه اشاره شده به همراه اولویت‌های سال ۱۳۸۵ متعاقباً از سوی اداره کل هنرهای نمایشی اعلام خواهد شد.

توضیح طرح:

در این طرح سعی شده است که تئاتر شهرستان‌ها به جایگاه اصلی خود هدایت شده و مردم بیش از پیش با هنر تئاتر و «فرهنگ تماشاخانه رفتن» آشتی کنند. طبق این طرح، جشنواره‌های تئاتر استانی که نمی‌توانست نشان‌دهنده توانایی‌ها و ظرفیت‌های هنرمندان در سطح استان باشد، جای خود را به اجراهای عمومی در سطح استان خواهد داد. بدیهی است می‌توان امکان اجراهای عمومی را قوت بخشید تا بهترین‌های استانی در جشنواره‌های منطقه‌ای حضور یابند. شایسته است از این پس گروه‌های شهرستانی فقط برای اجرای عمومی، آثارشان را آماده کرده و ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی بودجه‌ای را که برای برگزاری جشنواره‌ها هزینه می‌کردند، صرف تولید و عرضه عمومی آن کنند.

شاید اجرای این طرح در سال اول مشکل به نظر آید، ولی با استمرار این طرح، تولید و عرضه تئاتر به صورت اجرای عمومی روال منطقی و اصولی به خود خواهد گرفت.

تعریف جشنواره منطقه‌ای

جشنواره منطقه‌ای، جشنواره‌ای است با حضور آثار هنرمندان شش استان به میزبانی یکی از همان استان‌ها در فاصله زمانی مشخص جهت ارائه آثار نمایشی و قضاوت در مورد آنها.

آثار منتخب جشنواره منطقه‌ای برای حضور در جشنواره بین‌المللی فجر به دبیرخانه این جشنواره معرفی می‌شوند تا پس از بررسی‌ها و جمع‌بندی‌های لازم (در مورد انتخاب‌های قطعی و انتخاب‌های مشروط)، حضورشان به صورت قطعی از سوی دبیرخانه یادشده اعلام شود.

استان‌های یک منطقه با توجه به شرایط اقلیمی، فرهنگ مشترک یا نزدیکی

تثاثر استان تابعه ارائه دهد تا توسط «هیأت انتخاب منطقه» مورد بررسی قرار گیرد.

نحوه بازبینی و گزینش آثار جشنواره منطقه‌ای

هیأت انتخاب جشنواره منطقه‌ای برای حضور آثار در جشنواره به دو شیوه عمل خواهد کرد:

الف) اجرای کامل نمایش برای هیأت انتخاب
ب) دیدن فیلم یا سی دی اجرای عمومی نمایش (کیفیت صدا و تصویر در فیلم‌ها به قضاوت دقیق‌تر کمک خواهد کرد).

نحوه بازبینی نمایش توسط هیأت انتخاب را کارگردان متقاضی در زمان ارائه تقاضانامه خود به دبیرخانه استان با انتخاب یکی از دو روش گفته‌شده بالا تعیین خواهد کرد تا دبیرخانه جشنواره منطقه بر حسب درخواست کارگردان‌ها، برنامه‌ریزی بازبینی آثار را مشخص کند. در مورد بند الف، دبیرخانه جشنواره منطقه، براساس تراکم تقاضاهای هر استان، چند شهری که تراکم تقاضای بالاتری دارند را جهت بازبینی آثار سایر شهرها انتخاب خواهد کرد. (در این مورد فاصله نزدیک شهرهای منتخب با شهرهایی که تقاضاهای کمتری از آنها ارائه شده نیز مد نظر قرار خواهد گرفت) و گروه‌های نمایشی شهرستان‌هایی که هیأت بازبینی در آنها حضور نخواهد داشت، لازم است جهت بازبینی به شیوه الف در شهرهای منتخب حضور داشته باشند.

نحوه تشکیل و عملکرد هیأت انتخاب جشنواره منطقه‌ای

هیأت انتخاب آثار جشنواره هر منطقه از چهار نفر تشکیل می‌شود؛ یک نفر ناظر اداره کل هنرهای نمایشی با حق رأی، سه نفر کارشناس خبره انتخاب شده توسط اداره کل هنرهای نمایشی از بین معرفی شدگان توسط ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌های منطقه به جز اداره کل استان میزبان (هر اداره کل دو نفر را جهت انتخاب به اداره کل هنرهای نمایشی معرفی می‌کند، بدین ترتیب براساس تقسیم‌بندی هر شش استان یک منطقه، هشت نفر کارشناس از ادارات کل به جز اداره کل استان میزبان، جهت انتخاب سه نفر عضو هیأت به اداره کل هنرهای نمایشی معرفی می‌شوند). این هیأت پس از تشکیل براساس برنامه زمان‌بندی تعیین‌شده توسط دبیرخانه جشنواره منطقه‌ای به بازبینی آثار منطقه پرداخته و پس از بازبینی آثار طی صورتجلسه‌ای آثار برگزیده را جهت حضور در جشنواره منطقه‌ای معرفی می‌کند. سقف آثار حاضر در جشنواره منطقه‌ای ۱۴ اثر است.

داوری و ظرفیت انتخاب

هیأت داوری جشنواره منطقه‌ای متشکل از سه نفر خواهد بود که توسط

اداره کل هنرهای نمایشی انتخاب می‌شوند.

این هیأت از بین آثار حاضر در جشنواره در دو اولویت قطعی و مشروط دست به انتخاب آثار جهت معرفی به دبیرخانه جشنواره فجر خواهد زد. تعداد آثار منتخب با نظر اداره کل هنرهای نمایشی تعیین خواهد شد.

اعطای کمک هزینه به گروه‌های نمایشی

اداره کل هنرهای نمایشی با توجه به ارزش هنری، تعداد بازیگران، حجم دکور آثار و بعد مسافت شهرستان‌ها، به هر گروه نمایشی که از استان توسط هیأت انتخاب جشنواره منطقه‌ای انتخاب شود تا سقف ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال و در جشنواره منطقه‌ای به هر گروه منتخب از منطقه به فجر تا سقف ۸/۰۰۰/۰۰۰ ریال کمک هزینه اعطا خواهد کرد.

گاهشمار جشنواره مناطق برای گروه‌های شهرستان

تمامی گروه‌های نمایش از تاریخ اعلام این طرح تا یک ماه پیش از برگزاری جشنواره منطقه‌ای فرصت دارند نسبت به انتخاب متن و برنامه‌ریزی برای تمرین و آماده‌سازی آن اقدام کنند و برای اجرای عمومی با انجمن‌های نمایش، ادارات و نهادهای فرهنگی مربوط وارد مذاکره شده و برای کسب مجوز اجرای عمومی از شوراهای نظارت و صدور پروانه نمایش استان‌ها اقدام کنند تا بتوانند طبق مهلت جشنواره تا یک ماه پیش از جشنواره منطقه‌ای اجرای عمومی خود را به پایان برسانند و تقاضانامه خود را جهت حضور در جشنواره تثاثر منطقه‌ای به دبیرخانه استانی ارائه دهند.

تاکید می‌شود شیوه‌نامه اجرایی این طرح در آینده به دبیرخانه‌های تثاثر استان‌ها جهت اجرا ابلاغ خواهد شد و در این فرصت زمانی گروه‌های نمایشی به جز ادارات فرهنگ و ارشاد اسلامی و انجمن‌های نمایش می‌توانند با سفارش‌دهنده‌های دولتی یا غیردولتی تثاثر از قبیل موسسات فرهنگی و هنری، NGO ها، حوزه‌های هنری، آموزش و پرورش و بخش‌های فرهنگی ادارات جهت حمایت از اجرای عمومی آثار خود به‌رئیزی بپردازند.

اهداف طرح:

- ۱ - اهمیت دادن به اجراهای عمومی در شهرستان‌ها توسط گروه‌های نمایشی فعال شهرستان‌ها و حذف تثاثر آماری و ارقامی در استان‌ها و کل کشور
- ۲ - شناسایی گروه‌های فعال و حرفه‌ای در شهرستان‌ها و ترغیب آنها به تولید تثاثر به‌صورت حرفه‌ای و استمرار آن
- ۳ - تقویت شوراهای نظارت و صدور پروانه نمایش در استان‌ها و فعال کردن این شوراها برابر ضوابط قانونی
- ۴ - حذف تشریفات، القاب و عناوین و هیجان‌های کاذب جشنواره برای

دادن به حضور کارشناسان و مشارکت ایشان در برگزاری جشنواره تئاتر منطقه‌ای خواهد بود.

۱۰ - با توجه به محدودیت امکانات اجراهای عمومی در استان‌ها و نیز جشنواره تئاتر فجر شایسته است افرادی که از شهرستان‌ها به جشنواره فجر راه پیدا می‌کنند، عموماً افراد خبره و حرفه‌ای این کار باشند تا در نهایت آثار شهرستان‌ها در حد و سطح مناسب حضور داشته باشند و جشنواره منطقه‌ای جایی برای آزمون و خطا نخواهد بود.

۱۱ - منابع مالی محدود در استان‌ها و شهرستان‌ها، مسئولان فرهنگی و هنرمندان را وادار می‌سازد تا برای تولید بیشتر تئاتر و عرضه آن به غیر از جنبه‌های هنری، به مسئله اقتصادی آثار نیز اهمیت داده و از منابع مالی سایر نهادها و سازمان‌های فرهنگی خصوصی یا دولتی بهره‌گیرند و در پایان به یک آمار معقول دست یابند.

۱۲ - از میان برداشتن اجرای نمایش‌های سفارشی و جشنواره‌ای و حذف شتابزدگی‌های رایج برای رساندن نمایش به جشنواره که در اکثر موارد به صورت عجله‌ای و ناقص ارائه می‌شود، حال آنکه این مسئله در اجراهای عمومی نمایش قبل از جشنواره منطقه‌ای به دلیل داشتن زمان کافی مطرح نیست.

۱۳ - می‌دانیم و تجربه هم نشان داده است در هر شب اجرای نمایش یک اتفاق خوب برای گروه و تیم اجرا می‌افتد، همچنین انتقادات و پیشنهادهای سازنده تماشاگران بعنوان مکمل فکری نمایش، گروه را در درک بهتر مفاهیم تئاتر و ارائه بهتر اثر بر روی صحنه یاری خواهد داد.

۱۴ - آشتی دادن مردم با تئاتر و تماشاخانه و انس بیشتر آنها و هنرمندان با اجراهای عمومی نمایش

۱۵ - کم‌رنگ‌تر کردن جشنواره‌های متعدد از پیکره کلی تئاتر که به تدریج صورت خواهد گرفت، باعث روان ساختن تولید و عرضه تئاتر و مخاطب‌شناسی آن شده و باعث تشکیل گروه‌های حرفه‌ای و نیمه حرفه‌ای خواهد شد.

۱۶ - شناسایی و تأکید بر تشکیل گروه‌های نمایشی و استقرار آنها در مراکز فرهنگی و هنری به منظور تولید و استمرار بیشتر فعالیتشان.

□ هیپوه‌نامه برگزاری جشنواره‌های منطقه‌ای تئاتر در کشور به منظور راهپای گروه‌های تئاتر شهرستان به بیست و پنجمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر

مقدمه:

به منظور توسعه و اعتلای تئاتر کشور و برگزاری هرچه باشکوه‌تر جشنواره‌های منطقه‌ای تئاتر، این شیوه‌نامه به عنوان آیین‌نامه شماره ۲ از سوی اداره کل هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی جهت

هنرمندان در استان‌ها و اهمیت دادن به اصل تولید تئاتر و عرضه آن برای مردم

۵ - تعریف شایسته برای فصل تئاتر در شهرستان‌ها (منظور همان زمان بازخوانی تا بازبینی و برگزاری جشنواره است.) در طول سال، (البته به غیر از سال اول اجرای آن) جاری خواهد بود.

۶ - جلوگیری از هرز رفتن بودجه تئاتر استان که در جشنواره‌ها بیشتر صرف هزینه‌های مراسم، اقامت، پذیرایی گروه‌ها و ... می‌شود.

۷ - از میان برداشتن سفرهای غیر ضروری گروه‌های شهرستان و متمرکز

کردن فعالیت‌شان در شهرستان‌های خود

۸ - انتخاب آثار نمایشی بوسیله فیلم و سی دی اجراهای عمومی آنها، یک شیوه متداول در دنیاست که در معتبرترین جشنواره‌های جهانی نیز استفاده می‌شود.

یکی از امتیازات این شیوه این است که فرصتی به گروه‌های نمایشی داده می‌شود تا هنگام درخواست برای حضور در جشنواره تئاتر منطقه‌ای فیلم، بهترین اجرای عمومی خود را به دبیرخانه ارسال کنند و دیگر مشکلات اجرای زنده بازبینی از جمله دکور زدن، گردآوری گروه، عجله کردن و ... را نخواهند داشت.

۹ - چون هیأت انتخاب آثار توسط مرکز و ادارات کل استان‌ها از میان کارشناسان خبره تئاتر در استان‌ها تشکیل خواهد شد، این کار در واقع بها

استحضار و هماهنگی بیشتر مدیران و کارشناسان تئاتر اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها تهیه و تنظیم شده است.

بخش نخست:

جشنواره تئاتر منطقه‌ای، فرصتی است تا آثار توانمند و برتر تئاتر استان‌ها پس از اجرای عمومی در استان خود برای رقابتی سالم و انتخاب نهایی که همان راهیابی به جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر است، گردهم آیند. هر استان کشور بنابر امکانات مناسب و تمایل در سنجش ظرفیت‌های فرهنگی خود، می‌تواند میزبان برگزاری جشنواره تئاتر منطقه‌ای باشد. تشکیل و تقویت دبیرخانه دائمی تئاتر استان، نخستین گام در شناسایی و جذب توانمندی‌های فرهنگی است. چنانچه استانی تمایل به میزبانی تئاتر منطقه‌ای داشته باشد، مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی مسئولیت دبیری این جشنواره را بر عهده خواهد داشت.

بخش دوم:

دبیرخانه دائمی تئاتر استان، واحدی است که در اداره‌های کل فرهنگ و ارشاد اسلامی پیشینه و کارکرد داشته و دارد، بنابراین تشکیل یا تقویت هرچه بهتر این دبیرخانه در مراکز استانی، زمینه‌ساز کارایی بیشتر در سازماندهی تئاتر کشور خواهد بود.

مدیران کل استان‌های کشور برای جذب بهتر امکانات فرهنگی، مالی و اجتماعی تئاتر، به طور مستقیم دستور تشکیل دبیرخانه دائمی تئاتر را با شرایط ذیل صادر خواهند کرد:

۱ - دبیرخانه دائمی تئاتر استان

۱ - ۱ مدیران کل محترم استان‌های کشور با آگاهی از تمامی ضوابط دولتی و انجمن نمایش، طبق مقررات دستور دایر شدن دبیرخانه دائمی تئاتر استان را صادر می‌کنند.

۱ - ۲ برای اداره و گردش کار در دبیرخانه دائمی تئاتر لازم است از میان افراد خبره، کارشناس و مورد اعتماد، فردی برای مسئولیت آن از سوی مدیر کل انتخاب و ابلاغ انتصاب وی به اداره کل هنرهای نمایشی رونوشت شود. بدیهی است که انتخاب فرد صاحب صلاحیت، مدیر و آشنا به ظرفیت‌های استان در موفقیت دبیرخانه دائمی سهم بسزایی خواهد داشت.

۱ - ۳ دبیرخانه ضمن برقراری ارتباط با گروه‌های فعال و صاحب خلاقیت، شناسنامه و توانمندی آنان را با توجه به سوابق آنها در اختیار مدیر کل قرار خواهد داد.

۱ - ۴ اعلام آمادگی گروه‌ها برای پیشنهاد متن و اجرای عمومی در سطح

استان پس از آن که به روال قانونی شوراهای نظارت هر استان رجوع خواهد کرد، مراحل بعد از اجرای عمومی و چگونگی راهیابی به جشنواره منطقه‌ای از طریق همین دبیرخانه انجام خواهد گرفت. بنابراین اعلام فراخوان، زمان‌بندی بازبینی و ارتباط گروه‌ها به دبیرخانه جشنواره تئاتر منطقه‌ای از جمله وظایف مهم و ظرفیت دبیرخانه‌های دائمی تئاتر استان است.

۲ - چگونگی انتخاب آثار متقاضی استان‌ها برای جشنواره منطقه‌ای تئاتر

۱ - ۲ مدیر کل با توجه به عملکرد دبیرخانه دائمی تئاتر استان، ضمن شناسایی خبرگان لایق و متعهد تئاتر استان، دو نفر کارشناس تئاتر را جهت پیشنهاد برای تشکیل هیأت انتخاب منطقه به اداره کل هنرهای نمایشی معرفی می‌کند.

۲ - ۲ دبیرخانه هر استانی که به عنوان میزبان جشنواره منطقه‌ای تعیین می‌شود، به دستور مدیر کل، دبیرخانه جشنواره تئاتر منطقه خواهد شد. این استان به دلیل میزبانی، فرصت انتخاب هیأت کارشناسی را به استان تحت پوشش خود محول خواهد کرد و منتظر خواهد شد از هر دو کارشناس معرفی شده به اداره کل هنرهای نمایشی، سه نفر منتخب نهایی به دبیرخانه جشنواره معرفی شوند.

۳ - ۲ اداره کل هنرهای نمایشی از ۱۰ کارشناس معرفی شده هر منطقه، بنابر شناخت و بررسی اعتبار، سابقه، صلاحیت و عدالت افراد، سه نفر را برگزیده، همراه یک کارشناس از اداره کل که نه تنها داور چهارم، بلکه ناظر نیز خواهد بود، احکام مربوط را به دبیرخانه جشنواره منطقه‌ای اعلام خواهد کرد. به این ترتیب هیأت انتخاب جشنواره منطقه‌ای کار خود را با هماهنگی دبیرخانه جشنواره آغاز خواهد کرد.

۳ - دبیرخانه جشنواره تئاتر منطقه‌ای

۱ - ۳ دبیرخانه یاد شده با هماهنگی امور استان‌های اداره کل هنرهای نمایشی، زمان برگزاری جشنواره را طبق زمان‌بندی دریافت تقاضانامه‌های استانی و سایر مراتب آن اعلام خواهد کرد.

۲ - ۳ تنظیم جدول زمان‌بندی برای بازبینی و بررسی آثار توسط هیأت انتخاب بر عهده این دبیرخانه خواهد بود. بدیهی است تهیه امکانات لازم برای بازبینی هیأت انتخاب، برنامه‌ریزی دقیق به منظور از دست ندادن زمان، اعلام به موقع نتایج و ارائه گزارش دقیق به امور استان‌های اداره کل هنرهای نمایشی نیز جزو وظایف دبیرخانه جشنواره است.

تبصره ۱: برای تشکیل جلسات دبیرخانه تئاتر منطقه‌ای، حضور مسئول دبیرخانه الزامی است؛ اما تشکیل جلسه هیأت انتخاب و بررسی و بحث بر

ج - دریافت گزارش‌های دقیق دبیرخانه و اطلاع از هماهنگی آن دبیرخانه با امور استان‌های اداره کل هنرهای نمایشی

د - پیش‌بینی برنامه‌های جنبی جشنواره و چگونگی تهیه، تدوین و محتوای بولتن‌های خبری یا ویژه‌نامه‌ها و سایر اقلام تبلیغی با توجه به شرایط و نیاز منطقه

بخش سوم:

۵ - فراخوان جشنواره تئاتر منطقه‌ای با توجه به مندرجات این شیوه‌نامه و هماهنگی با دبیرخانه جشنواره از سوی اداره کل هنرهای نمایشی ابلاغ خواهد شد.

۶ - از میان آثار متقاضی اجرا شده در استان‌های یک منطقه، هیأت انتخاب جشنواره دست به گزینش خواهد زد.

۱ - ۶ چگونگی تشکیل هیأت انتخاب و شرایط ابلاغ رسمی کار این هیأت در بندهای قبل این شیوه‌نامه مورد اشاره قرار گرفت.

۲ - ۶ به منظور روشن شدن حدود و ثغور وظایف دبیرخانه‌های تئاتر مناطق در قبال هیأت‌های انتخاب آثار، لازم به توضیح است که فراهم کردن زمینه‌های کار هیأت بر عهده دبیرخانه است.

۳ - ۶ هزینه رفت و آمد و اسکان سه نفر کارشناس منتخب منطقه بر عهده ستاد برگزاری جشنواره است.

روی آثار بازبینی شده به حضور مسئول دبیرخانه نیازی ندارد.

۴ - عملکرد و تشریح وظایف دبیر جشنواره تئاتر منطقه‌ای

۱ - ۴ نظارت دقیق بر حسن انجام وظایف به موقع دبیرخانه و پیروی از مقررات و دستورالعمل‌های ابلاغ شده توسط آن دبیرخانه

۲ - ۴ تشکیل شورای برنامه‌ریزی جشنواره تئاتر منطقه‌ای. بدیهی است به دلیل اهمیت برگزاری جشنواره تئاتر مناطق پنج گانه کشور، چنین شورایی می‌تواند با برنامه‌ریزی‌های منسجم و مشارکت‌های فرهنگی مناسب از هر حیث به ستاد برگزاری کمک کند. این شورا با هدف تعمیم بخشی زمینه‌های فرهنگی تئاتر و جلب حمایت‌های مالی و اجتماعی، پیش از برگزاری جشنواره تئاتر منطقه‌ای تشکیل می‌شود.

تبصره ۲ - شورای برنامه‌ریزی متشکل از سازمان‌های فرهنگی - هنری مانند: اداره کل اجتماعی و انتخابات استانداری، شورای اسلامی شهر، شهرداری، صدا و سیما، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، حوزه هنری، سازمان تبلیغات اسلامی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها، انجمن نمایش و سایر مراکزی که نه تنها استعداد چنین حضوری را دارند، بلکه پیش‌بینی‌ها و برنامه‌ریزی‌های لازم برای چنین همکاری‌هایی شده است.

تبصره ۳ - دبیرخانه جشنواره تئاتر منطقه‌ای با حضور چند تن دیگر از خبرگان و شایسته‌های تئاتر استان، تنظیم برنامه‌های نشست شورای برنامه‌ریزی را زیر نظر مستقیم مدیر کل (دبیر جشنواره) بر عهده خواهد گرفت.

۳ - ۴ تشکیل هسته اصلی ستاد برگزاری، متشکل از دبیر، مسئول دبیرخانه، قائم مقام دبیر و مسئولان اجرایی کمیته‌های ستاد برگزاری که عبارتند از: کمیته روابط عمومی، کمیته امور اجرایی و کمیته امور مالی

تبصره ۴ - کمیته‌ها به ترتیب اولویت مسئولیت (انعکاس رسانه‌ای و تبلیغات)، (برنامه‌ریزی و تجهیز سالن‌ها و هماهنگی گروه‌های شرکت کننده درباره اسکان، اجرا و پذیرایی)، (تنظیم میزان بودجه و صرف هزینه‌های لازم در هر بخش با نظر دبیر جشنواره) خواهند داشت.

تبصره ۵ - جلسه‌های ستاد برگزاری جشنواره با هماهنگی مسئول دبیرخانه و با حضور دبیر یا قائم مقام ایشان رسمیت خواهد یافت و با هدف‌های ذیل تشکیل می‌شود:

الف - پیش‌بینی‌های لازم جهت اسکان، پذیرایی و تنظیم امکانات سالن‌ها با توجه به تعداد گروه‌های شرکت کننده و کیفیت حضورشان

ب - تنظیم برنامه‌های پیشنهادی شورای برنامه‌ریزی به منظور بهره‌گیری به موقع و هر چه بیشتر از حمایت‌های این شورا

۴ - ۶ حق الزحمه هیأت انتخاب چون با ابلاغ رسمی اداره کل هنرهای نمایشی تشکیل شده، بر عهده مرکز است.

۵ - ۶ هزینه رفت و آمد و اسکان یک نفر کارشناس ناظر در ترکیب هیأت انتخاب نیز بر عهده مرکز هنرهای نمایشی است.

۶ - ۶ هیأت انتخاب نتیجه کار خود را طی صورتجلسه‌ای به دبیر جشنواره و مدیر کل هنرهای نمایشی اعلام خواهد کرد.

۷ - اداره‌های کل فرهنگ و ارشاد اسلامی مناطق جهت همیاری با اداره کل برگزار کننده جشنواره می‌توانند برای سفرهای درون استانی، امکاناتی نظیر وسیله نقلیه و محل اسکان و پذیرایی هیأت انتخاب را در دستور کار خود قرار دهند.

۸ - سقف پذیرش آثار متقاضی بر اساس تشخیص توانایی‌ها و کیفیت برتر اثر توسط هیأت انتخاب، ۱۴ نمایش است. چنانچه این هیأت ظرفیتی فراتر از این پیش‌بینی را شناسایی کرده باشد، می‌تواند زمینه‌های فراهم شدن امکان آن را در صورت مشورت با مدیر کل هنرهای نمایشی اعلام کند.

۹ - هیأت داوران جشنواره تئاتر منطقه‌ای به انتخاب اداره کل هنرهای نمایشی متشکل از سه نفر خواهد بود. تمامی هزینه‌های تردد، اسکان و حق الزحمه این هیأت فقط بر عهده مرکز است.

۱ - ۹ یک نفر از اعضای سه نفره هیأت داوران، امر نظارت بر کیفیت برگزاری و سایر مفاد را بر عهده خواهد داشت. او در صورت نیاز می‌تواند با دبیر جشنواره جلسه‌هایی را به منظور انتقال دیدگاه‌های ایشان و سایر امور ضروری به مرکز برگزار کند.

۱۰ - پیام جشنواره تئاتر به عنوان منشور کل سیاست تئاتر کشور توسط اداره کل هنرهای نمایشی تهیه و بنابر ضرورت در مراسم گشایش یا پایانی قرائت خواهد شد.

بخش چهارم:

۱۱ - هیأت داوران جشنواره منطقه‌ای، انتخاب‌های قطعی خود را از بین آثار راه یافته به جشنواره اعلام خواهد کرد.

۱۲ - هزینه رفت و آمد، اقامت و حق الزحمه هیأت داوران به علاوه هزینه جوایز جشنواره بر عهده اداره کل هنرهای نمایشی است.

زمان، شرایط و نحوه ارائه تقاضا برای شرکت در جشنواره

۱۳ - گروه‌های تئاتر شهرستانی جهت حضور در جشنواره بین‌المللی فجر به شرط اجرای عمومی و از طریق شرکت در جشنواره تئاتر مناطق پنج گانه کشور و تشخیص برتری کیفی داوران به این مهم دست خواهند یافت.

تبصره ۶ - شرط اجرای عمومی، حداقل پنج شب اجرای مناسب در سطح

استان خواهد بود.

تبصره ۷ - اجراهای ویژه و مناسبتی کمتر از پنج شب یا اجرا در جشنواره‌ها و یادواره‌های متفرقه مشمول این آیین‌نامه نخواهد بود.

تبصره ۸ - در مورد اجراهای نمایش در سالن‌های دانشگاهی و محافل دانشجویی گواهی اجرای عمومی توسط معاونت فرهنگی دانشگاه الزامی خواهد بود.

تبصره ۹ - اجراهای عمومی آثار طبق قانون شورای عالی انقلاب فرهنگی با نظارت و صدور مجوز از سوی شورای نظارت بر نمایش خواهد بود و جزو وظایف دبیرخانه دائمی نیست.

تبصره ۱۰ - فقط آثاری که پس از ابلاغ این دو آیین‌نامه، با رعایت مقررات لازم تولید شده باشند، می‌توانند به جشنواره منطقه‌ای راه یابند. چنانچه نقض این تبصره اثبات شود، حضور و ادامه فعالیت کأن لم یکن خواهد بود.

تبصره ۱۱ - کارگردان متقاضی برای حضور در جشنواره منطقه‌ای باید فرم تقاضانامه کتبی را به دقت تکمیل کرده و به همراه مدارک خواسته شده از جمله بروشور اجرای نمایش و گواهی اجرای عمومی (و نظرسنجی تماشاگران) صادر شده از سوی اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان را به دبیرخانه دائمی تئاتر استان خود ارائه دهد.

۱۴ - دفتر هماهنگی تئاتر استان‌ها ترجیح می‌دهد آثار نمایشی در شرایط مطلوب مورد بازبینی قرار گیرند. بنابراین مسئولیت انتخاب شیوه بازبینی بر عهده کارگردان است.

روش بازبینی به دو شکل الف و ب امکان‌پذیر است:

الف - اجرای کامل نمایش برای هیأت انتخاب

ب - دیدن فیلم یا سی دی اجرای عمومی نمایش

تبصره ۱ - در صورتی که کارگردان یا سرپرست گروه متقاضی، شیوه الف را برای داوری اثر خود برگزیده باشد، اعلام زمان و مکان بازبینی بر عهده دبیرخانه جشنواره منطقه خواهد بود.

تبصره ۲ - در صورت انتخاب شیوه الف، گروه نمایش موظف است اجرای کاملی را با لباس، دکور و موسیقی در سالنی که دبیرخانه اعلام کرده، به نمایش بگذارد. بدیهی است که هیچ عذری در این باره قابل پذیرش نخواهد بود.

تبصره ۳ - دبیرخانه دائمی تئاتر استان و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها هیچ‌گونه مسئولیتی در قبال هزینه‌های متفرقه گروه‌های نمایش در زمان بازبینی ندارند و تنها درباره تأمین محل برای اجرای بازبینی همکاری‌های لازم را انجام خواهند داد.

۱۵ - موضوع نمایش‌ها آزاد است و آثار متقاضی بر اساس اولویت‌های تولیدی سال ۸۵ که قبلاً از سوی اداره کل هنرهای نمایشی اعلام شده است،

❑ فراخوان تولید و اجرای عمومی گروه‌های نمایشی شهرستان‌ها جهت شرکت در هجدهمین جشنواره فنانثر مناطق کشور

مرکز هنرهای نمایشی با هدف حمایت از اجراهای عمومی بدین‌وسیله از تمامی هنرمندان فعال در سطح شهرستان‌ها برای تولید تئاتر، اجرای عمومی و شرکت در جشنواره‌های منطقه‌ای دعوت به عمل می‌آورد.

اولویت‌های تولیدات نمایشی سال ۱۳۸۵

- ۱ - توجه به میراث گراندردینی و ملی کشور و مبانی فرهنگ ایرانی - اسلامی
 - ۲ - پرداختن به موضوعات اجتماعی معاصر بویژه در راستای تحکیم بنیاد خانواده و حل مشکلات اجتماعی
 - ۳ - توجه به ویژگی‌های فرهنگ بومی و اقلیمی
 - ۴ - توجه به تاریخ انقلاب اسلامی و دفاع مقدس
 - ۵ - توجه به تجربه‌های نوین در عرصه نمایش متکی بر معیارهای فرهنگی و هنری جامعه و واجد ارزش‌های هنری
 - ۶ - توجه به مسائل مربوط به جهان اسلام
- * در مورد آثار خارجی اولویت مدنظر شامل موارد ذیل است:
- اثر تا به حال چاپ نشده باشد؛ به مسائل کلان بشری بپردازد؛ مفاهیم و شیوه‌های اجرایی آثار تعارضی با مبانی فرهنگ ایرانی - اسلامی نداشته باشد.
- بنابراین تمامی کارگردانان محترم می‌توانند پس از اجرای عمومی (حداقل پنج شب متوالی) اثر خود در شهرستان‌ها، تقاضای شرکت در جشنواره تئاتر مناطق پنج گانه کشور را ارائه کنند.

نحوه شرکت

تکمیل و ارائه تقاضانامه (فرم شماره ۱) به دبیرخانه دائمی تئاتر استان (مستقر در اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان) توسط کارگردان یا سرپرست گروه به همراه مدارک پیوست شامل:

الف - تأییدیه اجرای عمومی (فرم شماره ۲)

ب - فرم مشخصات گروه (فرم شماره ۳)

ج - بروشور نمایش

د - پنج قطعه عکس ۱۵×۱۰ از اجرا و یک قطعه عکس کارگردان

هـ - موافقت‌نامه نویسنده، مترجم یا انتشارات

مهلت ارائه تقاضانامه با توجه به زمان برگزاری هر کدام از جشنواره‌های پنج‌گانه مناطق توسط دبیرخانه دائمی تئاتر استان اعلام خواهد شد.

کارگردانان متقاضی حضور در جشنواره‌های مناطق مختار خواهند بود برای بازبینی آثار خود یکی از دو شیوه بازبینی (اجرای زنده - ارائه فیلم یا سی‌دی)

انتخاب خواهند شد.

تبصره - دبیرخانه دائمی تئاتر استان‌ها تا پنج روز بعد از اعلام نتایج، پاسخگوی اعتراضات احتمالی خواهد بود.

۱۶ - اداره کل هنرهای نمایشی با توجه به ارزش هنری هر اثر، تعداد بازیگران، حجم دکور و بُعد مسافت شهرستان‌ها به برگزیده‌های حضور در جشنواره بین‌المللی فجر کمک‌هزینه خواهد داد.

۱۷ - زمان و مهلت ارائه تقاضانامه توسط کارگردانان در هر استان توسط دبیرخانه‌های دائمی تئاتر استان طبق زمان‌بندی دبیرخانه جشنواره منطقه‌ای خواهد بود.

۱۸ - این آیین‌نامه در ۱۸ ماده توسط هماهنگی تئاتر استان‌های اداره کل هنرهای نمایشی تهیه و تدوین شده است که با نظارت مدیران کل محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها، توسط مسئولان دبیرخانه دائمی تئاتر قابل اجراست.

۱۳۲

چشم‌انداز
فنانثرپران

را انتخاب کنند.

اعضا:

مدیر

پنج کارشناس

دو مسئول امور دفتری و اداری

مشکلات:

- نداشتن اساسنامه

- کارآمد نبودن آیین‌نامه‌های اجرایی تئاتر تهران در شهرستان و در نتیجه ناتوانی اداره کل هنرهای نمایشی در پیشبرد سیاست‌های کلی تئاتر کشور در سطح استان‌ها

این مشکل متأثر از اعمال سیاست‌های متفاوت منطقه‌ای و استانی است که گاه شکل سلیقه‌ای به خود گرفته و منطبق با صلاحدید مدیران ادارات کل فرهنگ و ارشاد هر استان است. نبود ساختار اجرایی مستقل در استان‌ها با مدیریت اداره کل هنرهای نمایشی، ریشه بسیاری از مشکلات بنیادی تئاتر شهرستان‌هاست.

- عدم برنامه‌ریزی مشخص و هدفمند برای تئاتر شهرستان

- مشخص نبودن شرح وظایف، جایگاه حقوقی و میزان مسئولیت واحد هماهنگی تئاتر استان‌ها در امر نظارت تئاتر شهرستان‌ها
- عدم تخصیص بودجه مستقل تئاتر از سوی اداره کل فرهنگ و ارشاد هر استان

به دلیل نبود ساز و کاری مشخص برای تخصیص بودجه‌ای مستقل به تئاتر شهرستان‌ها، معمولاً اعتبارات داده شده به عنوان بودجه تمامی فعالیت‌های فرهنگی استان در نظر گرفته می‌شود.

- کمبود نیروهای اجرایی و عدم دسترسی به تعداد کارشناس مورد نیاز در واحد هماهنگی تئاتر استان‌ها

- کمبود کارشناسان استان و شهرستان

- فقدان پشتوانه محکم اجرایی برای اعمال سیاست‌های واحد هماهنگی تئاتر استان‌ها در طول دوره‌های مختلف مدیریت در اداره کل هنرهای نمایشی (این کاستی ناشی از نداشتن سیاست‌های مشخص، مدون و تثبیت شده برای تئاتر شهرستان‌هاست).

- فقدان برنامه‌ریزی هدفمند برای بازدید از شهرستان‌ها

- نبود معیاری مشخص برای توجه به رونق تئاتر در شهرستان‌ها

- نداشتن برنامه‌ای هدفمند در امر آموزش شهرستان‌ها

- عدم برگزاری جلسات هدفمند و مداوم کارشناسان

- عدم مسئولیت‌پذیری و تعهد استان‌ها در حمایت مالی از تئاتر شهرستان‌ها (با وجود افزایش حمایت‌های جدی از سوی مرکز)

- بی‌هویتی سالن‌ها در شهرستان‌ها به دلیل عدم تعهد استان‌ها نسبت به کاربری صرف نمایش در استفاده از سالن‌های نمایش

- قائل نشدن شرایط پاسخگویی به دلیل تکیه صرف تئاتر شهرستان‌ها بر انرژی و دغدغه‌های شخصی هنرمندان

- عدم پیگیری کارگردان‌های شهرستانی نسبت به طرح‌های پذیرفته شده در پروژه «چهار فصل تئاتر»

- شرکت نکردن هنرمندان شهرستانی در کلاس‌های آموزشی «چهار فصل تئاتر» که در تهران برگزار شد.

این بی‌توجهی بیشتر از عدم اطمینان نسبت به نتیجه‌بخش بودن طرح‌های جدید ناشی می‌شود.

- فقدان حمایت مالی استان‌ها از برگزاری مجدد جشنواره‌های استانی

- نبود ثبت و بایگانی اسناد فعالیت‌های انجام شده

راهکارها:

- تدوین و تصویب اساسنامه

- تهیه و تدوین آیین‌نامه اجرایی تئاتر استان‌ها متناسب با نوع مخاطب و ویژگی‌های بومی هر استان

- ساختار اجرایی مستقل در استان‌ها و شهرستان‌ها با مدیریت اداره کل هنرهای نمایشی راه حل بسیاری از مشکلات ریشه‌ای این حوزه است.

- تبیین شرح وظایف، جایگاه حقوقی و میزان مسئولیت واحد هماهنگی تئاتر استان‌ها در امر نظارت بر تئاتر شهرستان‌ها در چارچوب اساسنامه

- تدوین و ارائه برنامه‌های هدفمند برای تئاتر شهرستان در بخش آموزش، تبادل آثار، برگزاری جشنواره‌ها، بازدید از شهرستان‌ها و ...

- تخصیص بودجه مستقل برای تئاتر از سوی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی هر استان

- اختصاص نیروهای اجرایی کافی و کارشناسان مورد نیاز واحد هماهنگی تئاتر استان‌ها

- تدوین و اعمال سیاست‌های یکپارچه مدیریتی

- در نظر گرفتن معیاری مشخص برای سامان بخشیدن به تئاتر شهرستان‌ها (معیارهایی چون نسبت بین جمعیت هر استان یا شهرستان و میزان اجرای تئاتر)

- تدوین سیاستی مدون در تعریف امکانات، بودجه و نحوه مصرف آن در تئاتر شهرستان‌ها

- جمع‌آوری و بایگانی اسناد جا مانده از فعالیت تئاتر استان‌ها

پیشنهادهای:

- ادارات کل در سطح استان‌ها با پرهیز از مسائل و مشکلات مالی تئاتر صرفاً سیاستگذار تئاتر بوده و به وظیفه نظارتی خود عمل کنند. مسائل مالی تئاتر شهرستان‌ها هم باید فقط به اداره کل هنرهای نمایشی سپرده شود که بازوی اجرایی حوزه تئاتر در شهرستان‌هاست.

- ارتقای جایگاه ساختاری تئاتر کشور از اداره کل به سازمان در صورتی که اداره تئاتر کشور، تحت لوای سازمان تئاتر انجام گیرد، با تأسیس دفاتر مشخص در شهرستان‌ها که بر اساس برنامه‌ها و سیاست‌های مدیریت تئاتر کشور فعالیت می‌کنند، تئاتر به شکل یکپارچه و واحد اداره خواهد شد و وابسته‌هایی چون ادارات کل و معاونت هنری حذف خواهند شد.

تحوالات:

- تعطیلی جشنواره استانی (به مدت دو سال) و اجرای سیاست برپایی همایش با هدف رونق اجرایی تئاتر برای عموم مخاطبان (سال‌های ۸۵ و ۸۶)

تعطیلی جشنواره استانی به دلایل متعددی صورت گرفت؛ از جمله رشد نگاه جشنواره‌ای در سطح تئاتر شهرستان‌ها، عدم توجه به مخاطب عام، رشد انتقادهایی مبنی بر سلیقه‌ای بودن امر داوری، همچنین صرف بودجه‌ای کلان برای برگزاری جشنواره تئاتر استانی که نتیجه‌اش تنها به برگزیده شدن چند اثر محدود می‌شد و همواره بلامتکلیفی آثار بازمانده را به همراه داشت.

- لحاظ کردن شرط اجرای عمومی برای نمایش‌های متقاضی شرکت در جشنواره منطقه‌ای (سال ۸۷)

- اجرای طرح چهار فصل تئاتر (سال ۸۷)